

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ρυθμίσεις θεμάτων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και άλλες διατάξεις»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με τις διατάξεις του προτεινόμενου Νοσχ επιδιώκεται η αντιμετώπιση ζητημάτων που έχουν ανακύψει κατά την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου προώθησης των Α.Π.Ε.. Σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι να διασφαλισθεί η αξιοπιστία του συστήματος και να διαμορφωθεί υγιές επενδυτικό κλίμα προς όφελος και των τελικών καταναλωτών (βλ. Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 1).

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, αποτελείται από τρία Κεφάλαια και 22 άρθρα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1 – 9) ρυθμίζονται ιδίως ζητήματα αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας έργων Α.Π.Ε. και μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών, τιμών αποζημίωσης ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. και όρων δόμησης για αιολικές εγκαταστάσεις.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 10 – 19) θεσπίζονται, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις επί συγκεκριμένων ζητημάτων όπως λειτουργία λατομείων και πώληση εξορυγμένης Ναξίας Σμύριδας. Επίσης, τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4001/2011 όσον αφορά τα μέλη και το προσωπικό της Ρ.Α.Ε., τα εποπτικά συμβούλια των ΔΕΣΦΑ Α.Ε. και ΑΔΜΗΕ Α.Ε., την επιβολή Μεταβατικού Τέλους Ασφάλειας Εφοδιασμού σε όλες τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κ.λπ. του ν. 3054/2002 ως προς την προμήθεια πετρελαιοειδών προϊόντων από κάτοχους άδειας πωλητή πετρελαίου θέρμανσης, οι οποίοι δεν διαθέτουν αποθηκευτικούς χώρους, και του ν. 4123/2013 σχετικώς με την τήρηση αποθεμάτων καυσίμων έκτακτης ανάγκης.

2

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 20 – 22) περιλαμβάνει τελικές, μεταβατικές, καθώς και τις καταργούμενες διά του παρόντος διατάξεις.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 1, 2 και 3

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εξειδικεύεται το ισχύον πλαίσιο εγκατάστασης και λειτουργίας υδροηλεκτρικών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος άνω των 15 MW σε δάση και δασικές εκτάσεις (βλ. άρθρο 27 παρ. 4 και άρθρο 7 του ν. 3468/2006, το οποίο παραπέμπει στα άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979).

Επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «(...) για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, με το άρθρο [24] και το άρθρο 117 παρ. 3 ο συντακτικός νομοθέτης έλαβε ιδιαίτερη μέριμνα, εισάγοντας στο κείμενο του Συντάγματος ειδικότερες διατάξεις, με τις οποίες τα δασικά οικοσυστήματα υπάγονται σε αυστηρό προστατευτικό καθεστώς, προς το σκοπό της διαφυλάξεως της οικολογικής ισορροπίας και της διατηρήσεως της κατά προορισμό χρήσεώς τους, η οποία καθορίζεται ευθέως εκ του Συντάγματος. Εντός του πλαισίου αυτού (...) επιβάλλεται απαγόρευση της μεταβολής του προορισμού τους, παρεχομένης, ωστόσο, στο νομοθέτη της δυνατότητας να επιτρέψει κατ' εξαίρεση και υπό τη συνδρομή επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος επεμβάσεις που μεταβάλλουν ή αλλοιώνουν το δασικό τους χαρακτήρα. (...) σε εκτέλεση των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 998/1979 (...)» (ΣΤΕ 1421/2013).

Με τις διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (άρθρα 45 – 61) «οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται στενά ως εισάγουσες εξαίρεση από τον γενικώς ισχύοντα κανόνα περί προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, καθορίζονται οι κατ' αρχήν επιτρεπόμενες σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεις που συνεπάγονται τη μεταβολή της κατά προορισμό χρήσεώς τους, καθώς και τα κριτήρια, επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται η εκτίμηση των αρμόδιων διοικητικών αρχών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Με τις ίδιες διατάξεις καθιερώνεται η αρχή του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων, κατά την οποία οι κατ' αρχήν επιτρεπόμενες επεμβάσεις πρέπει να προβλέπονται ειδικώς στο νόμο, να υλοποιούνται μόνο στο μέτρο που δεν μπορούν να διατεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών δημοσίου συμφέροντος, και σε κάθε περίπτωση, να περιορίζονται στην κατά το δυνατό ελάχιστη θυσία δασικής βλάστησης, η συνδρομή δε των προϋποθέσεων αυτών εξετάζεται και κατά το στάδιο της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών ό-

ρων για την εκτέλεση έργου σε περιοχή με δασικό χαρακτήρα, υποκείμενη και στον ακυρωτικό έλεγχο» (ΣΤΕ 1421/2013).

Τα ζητήματα αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τη Διοίκηση.

2. Επί του άρθρου 11

Στις προστιθέμενες παρ. 4α και 4β στο άρθρο 3 του ν. 1428/1984 θα μπορούσε, προς αποφυγή επανάληψης, να αντικατασταθεί η φράση «του άρθρου 3 του ν. 1428/1984» από τη φράση «του παρόντος άρθρου».

3. Επί του άρθρου 15

Με την παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται παράγραφος 19 άρθρο 3 του ν. 1080/1980. Δεδομένου ότι η εν λόγω προσθήκη γίνεται στο άρθρο 13 του β.δ/τος 24.9/20.10.1958, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του ν. 1080/1980, το σημείο χρήζει διατύπωσης εκ νέου.

Περαιτέρω, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, στην προστιθέμενη δια του παρόντος παράγραφο 19 πρέπει να απαλειφθεί η φράση «και του άρθρου 13 του ΒΔ 24-9/20-10-1958».

4. Επί του άρθρου 17 παρ. 4

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι [σ]την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4001/2011 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής: «Εφόσον οι ως άνω αποδοχές μέλους της ΡΑΕ που προέρχεται από φορέα του δημοσίου τομέα, με οποιανδήποτε σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής, είναι χαμηλότερες εκείνων που αντιστοιχούν στη θέση που κατείχε πριν το διορισμό του στη ΡΑΕ, οι αποδοχές του διατηρούνται αυτοδικαίως στο ύψος των αποδοχών που θα ελάμβανε στην οργανική του θέση στο φορέα από τον οποίο προέρχεται.»

Η διάταξη έχει ως αποτέλεσμα διακριτική μεταχείριση έναντι των λοιπών μελών της Ρ.Α.Ε..

5. Επί του άρθρου 17 παρ. 11

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται, μεταξύ άλλων, άρθρο 143B στον ν. 4001/2001. Στην παρ. 2 του προστιθέμενου άρθρου θεσπίζεται ο τρόπος υπολογισμού του μεταβατικού τέλους ασφάλειας εφοδιασμού για κάθε κατηγορία μονάδων παραγωγής. Στα αναφερόμενα συνολικά έσοδα των μονάδων παραγωγής περιλαμβάνονται οι μονάδες του άρθρου 143 του ν. 4001/2011. Επειδή η παραπεμπόμενη διάταξη του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 αφορά και μονάδες σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, ενώ στην παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου αναφέρεται ότι οι μονάδες που εγχέουν ενέρ-

για στα μη Διασυνδεδεμένα Νησιά εξαιρούνται από την επιβολή του τέλους ασφάλειας εφοδιασμού, το σημείο θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί.

6. Επί του άρθρου 17 παρ. 17

Όσον αφορά την προτεινόμενη διάταξη, με την οποία αντικαθίσταται στο σύνολό του το άρθρο 183 του ν. 4001/2011 ως προς την παράταση λειτουργίας λατομείων αδρανών υλικών εκτός λατομικών περιοχών, επισημαίνεται ότι, συμφώνως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «(...) ο συντακτικός νομοθέτης, σταθμίζοντας την προστασία του περιβάλλοντος, την εθνική οικονομία και την οικονομική ελευθερία, επιτάσσει τον συγκερασμό τους κατά τρόπο που θα διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΣΤΕ Ολομ. 1569/2005, πρβλ. και ΣΕ 3478/2000 Ολομ.). Από την αρχή δε της βιώσιμης ανάπτυξης απορρέει η υποχρέωση σχεδιασμού και προγραμματισμού για την εξόρυξη πρώτων υλών και αδρανών υλικών, ώστε να εξασφαλίζεται αφενός μεν η μείωση των δυσμενών για το περιβάλλον επιπτώσεων και ο σεβασμός της φέρουσας ικανότητας της περιοχής, στην οποία αναπτύσσεται η σχετική δραστηριότητα, αφετέρου δε η ορθολογική και με φειδώ εκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Εξειδικεύοντας την συνταγματική αυτή επιταγή, ο νομοθέτης προέβλεψε, με το Ν. 1428/1984 την υποχρέωση καθορισμού λατομικών περιοχών σε κάθε νομό της Χώρας με απόφαση του οικείου Νομάρχη και επέτρεψε την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών, κατ' αρχήν, μόνο στις περιοχές αυτές (...). Οι εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτόν περιοριστικώς προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 1428/1984, η έννοια δε της προβλεπόμενης στην περίπτωση α' της διατάξεως αυτής εξαιρέσεως, της δυνατότητας δηλαδή εκμεταλλεύσεως λατομείων αδρανών υλικών εκτός λατομικών περιοχών, αν αυτές δεν έχουν καθορισθεί εντός διετίας, είναι ότι επιτρέπεται η λειτουργία λατομείου εκτός λατομικής περιοχής μέχρι τον καθορισμό λατομικών περιοχών στον οικείο νομό, καθορισμό ο οποίος, πάντως, πρέπει να λάβει χώρα εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τα εύλογα για κάθε περίπτωση όρια, δεδομένου ότι η θεσπιζόμενη στην παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 1428/1984 διετής προθεσμία δεν είναι μεν αποκλειστική, αλλ' η τυχόν αδράνεια, για μεγάλο χρονικό διάστημα, της Διοικήσεως να καθορίσει λατομικές ζώνες και η συνέχιση της λειτουργίας λατομείων εκτός ζώνης αντίκειται ευθέως στο σκοπό του νομοθέτη, διότι θα είχε ως αποτέλεσμα να αναιρεθεί κατ' ουσίαν το σύστημα καθορισμού ζωνών που καθιερώθηκε με τον ως άνω νόμο. (...)». Και περαιτέρω, «Επειδή, ο Ν. 1428/1984 επιτρεπώς, κατά το Σύνταγμα, προέβλεψε κατ' αρχήν μεταβατικό καθεστώς για τα λειτουργούντα εκτός λατομικών πε-

ριοχών λατομεία, εφ' όσον για πρώτη φορά με αυτόν θεσπίστηκε ο κανόνας της λειτουργίας τους εντός λατομικών περιοχών και, συνεπώς, και η υποχρέωση καθορισμού τους. Η προβλεπόμενη από το μεταβατικό αυτό καθεστώς χρονική διάρκεια της κατ' εξαίρεση προσωρινής ανοχής λειτουργίας λατομείων εκτός λατομικών περιοχών, κυμαινόμενη, κατά περίπτωση, (...) από 3 ή 5 έως 20 έτη μετά τη θέσπιση του ανωτέρω κανόνα, ήταν επαρκής τόσο για την προετοιμασία των λατομικών επιχειρήσεων να μετεγκατασταθούν στις λατομικές περιοχές, όσο και για τη Διοίκηση για να τις καθορίσει» (ΣτΕ 705/2006 [Ολ]. Βλ. σχετικώς υπ' αριθμ. 24 παρατήρηση της Επιστημονικής Υπηρεσίας στην από υπό 25.7.2011 έκθεσή της επί του Νσχ «Για τη Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ν. 4001/2011).

7. Επί του άρθρου 18 παρ. 6

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ορίζεται ότι: «[ο]ι θέσεις που έχουν συσταθεί στη ΠΑΕ με την παρ. 10 του άρθρου 34 του ν. 3734/2009, διατηρούνται, και καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου με διάρκεια από την 1.1.2013 έως και την 31.12.2014. Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 3294/2004 Η παροχή υπηρεσίας στις θέσεις αυτές δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση ή προνόμιο μετά τη λήξη των συμβάσεων...».

Σχετικώς με τις θέσεις οι οποίες διατηρούνται ως άνω και τυχόν καλύπτονται με ανανέωση ήδη συναφθεισών συμβάσεων ορισμένου χρόνου –όπως αφήνεται να εννοηθεί από την αναδρομική, από την 1.1.2013, κάλυψη θέσεων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου που έχουν λήξει– επισημαίνεται ότι, κατά την Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου της 28.6.1999 σχετικώς με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που έχει συναφθεί μεταξύ των διεπαγγελματικών οργανώσεων γενικού χαρακτήρα CES, UNICE και CEEP (Ε.Ε.Λ. 175/10.7.1999), τα κράτη-μέλη καθορίζουν «(α) αντικειμενικούς λόγους που να δικαιολογούν την ανανέωση [διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου] (β) την μέγιστη συνολική διάρκεια διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων ορισμένου χρόνου (γ) τον αριθμό των ανανεώσεων τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας. Επίσης τα κράτη-μέλη (...) καθορίζουν, όταν χρειάζεται, υπό ποιες συνθήκες οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου θεωρούνται "διαδοχικές" και χαρακτηρίζονται

συμβάσεις ή σχέσεις αορίστου χρόνου (ρήτρα 5). Η επίτευξη του στόχου της Οδηγίας, που είναι η αποτροπή της κατάχρησης σύναψης διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, προϋποθέτει συγκεκριμένα μέτρα προσαρμογής, που θα λάβει ο εθνικός νομοθέτης, ο οποίος καλείται να εξειδικεύσει τις συνθήκες, υπό τις οποίες οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου θεωρούνται διαδοχικές και μπορούν να χαρακτηρισθούν ως αορίστου χρόνου (...) Ήδη ο εθνικός νομοθέτης έχει εξειδικεύσει τις συνθήκες αυτές με τα ΠΔ 81/2003 (...) και 164/2004 (...)» (ΑΠ 310/2011).

Σκοπός του π.δ. 164/2004 είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της ως άνω Οδηγίας όσον αφορά στο προσωπικό του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 1 του π.δ/τος). Συμφώνως προς το άρθρο 5 του π.δ/τος η κατάρτιση διαδοχικών συμβάσεων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, εφόσον δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, σε κάθε περίπτωση, όμως, ο αριθμός των διαδοχικών συμβάσεων δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος των τριών, η δε ανώτατη διάρκεια των συμβάσεων απαγορεύεται να υπερβαίνει τους 24 μήνες σε συνολικό χρόνο διάρκειας απασχόλησης (άρθρο 6 παρ. 1). Συνολικός χρόνος διάρκειας απασχόλησης άνω των 24 μηνών επιτρέπεται μόνον σε περιπτώσεις ειδικών, ως προς τη φύση και το είδος της εργασίας τους, κατηγοριών εργαζομένων «που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, όπως, ιδίως, διευθυντικά στελέχη, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου ερευνητικού ή οιοδήποτε επιδοτούμενου ή χρηματοδοτούμενου προγράμματος, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται για την πραγματοποίηση έργου σχετικού με την εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς» (άρθρο 6 παρ. 2).

Τέλος, σημειώνεται ότι στο δεύτερο εδάφιο του παρόντος γίνεται αναφορά στο άρθρο 5 του ν. 3294/2004, ενώ πρόκειται περί του άρθρου 5 του ν. 3297/2004 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 259).

Αθήνα, 14.10.2013

Οι εισηγητές
Δημήτρης Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών